

Įsakymas netenka galios 2020-01-02:

Lietuvos transporto saugos administracija, Įsakymas

Nr. [2BE-424](#), 2019-12-23, paskelbta TAR 2019-12-23, i. k. 2019-21181

Dėl Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2004 m. spalio 26 d. įsakymo Nr. 4R-193 „Dėl Oro uostų reikalavimų patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios

Suvestinė redakcija nuo 2014-10-02 iki 2020-01-01

Įsakymas paskelbtas: Žin. 2004, Nr. [159-5838](#), i. k. 1042217ISAK004R-193

CIVILINĖS AVIACIJOS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS

**Į S A K Y M A S
DĖL ORO UOSTŲ REIKALAVIMŲ PATVIRTINIMO**

2004 m. spalio 26 d. Nr. 4R-193

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo (Žin., 2000, Nr. [94-2918](#); 2002, Nr. [112-4979](#); 2003, Nr. [94-4248](#); 2004, Nr. [73-2531](#); 2004, Nr. [120-4438](#)) 38 straipsnio 1 dalimi bei kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais ir atsižvelgdamas į Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos standartus ir rekomenduojamą praktiką,
t v i r t i n u Oro uostų reikalavimus (pridedami).

DIREKTORIUS

KĘSTUTIS AURYLA

ORO UOSTŲ REIKALAVIMAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Oro uostų reikalavimų (toliau – Reikalavimai) privalo laikytis visi juridiniai ir fiziniai asmenys naudodami ir prižiūrėdami oro uostus bei jų įrenginius.

2. Pagrindinės šių Reikalavimų sąvokos:

2.1. **bendrosios aviacijos orlaivis** – civilinis orlaivis, naudojamas ne komerciniams oro transporto vežimams ir ne specialiesiems aviacijos darbams atlikti;

2.2. **oro uostas** – įmonė, vykdanči keleivių, bagažo, krovinių ir pašto paslaugas, taip pat teikianti orlaivių skrydžių paslaugas bei aptarnaujanti įgulas ir tam tikslui turinti (naudojanti) aerodromą, atitinkamus pastatus, antžeminius įrenginius, įrangą ir personalą;

2.3. **tarptautinis oro uostas** – oro uostas, į kurį atskrenda ir iš kurio išskrenda tarptautinius skrydžius atliekantys orlaiviai; jame taip pat atliekamos pasienio, medicininio karantino, muitinės, higieninės kontrolės ir kitos procedūros;

2.4. kitos šiuose Reikalavimuose vartojamos sąvokos paaiškintos Lietuvos Respublikos aviacijos įstatyme ir kituose teisės aktuose.

Punkto pakeitimai:

Nr. [4R-130](#), 2014-09-30, paskelbta TAR 2014-10-01, i. k. 2014-13355

II. BENDRIEJI REIKALAVIMAI

3. Kad būtų patenkinti keleivių ir kitų aviacijos paslaugų naudotojų, taip pat aviacijos įmonių, tiesiogiai vykdančių oro susisiekimą (keleivių, krovinių, bagažo, pašto vežimą) poreikiai ir užtikrinta orlaivių skrydžių sauga bei aviacijos saugumas, oro uoste turi būti vykdoma tokia veikla, užtikrinanti:

3.1. aerodromo tinkamumą orlaiviams kilti, tūpti, riedėti ir stovėti;

3.2. orlaivių kilimo, artėjimo tūpti, tūpimo ir riedėjimo signalinių žiburių techninį aprūpinimą bei elektros energijos tiekimą oro uosto objektams;

3.3. skrydžių radiotechninį aprūpinimą ir aviacinį elektros ryšį;

3.4. oro eismo paslaugų teikimą;

3.5. oro navigacijos informacijos teikimą;

3.6. skrydžių aprūpinimą aviacijos degalais;

3.7. antžemines paslaugas orlaiviams ir jų techninę priežiūrą;

3.8. keleivių aptarnavimą, krovinių, bagažo ir pašto paslaugas;

3.9. aviacijos saugumą;

3.10. priemonių ir personalo parengimą vykdyti paieškos ir gelbėjimo darbus, įvykus orlaivio avarijai oro uosto teritorijoje ir jo atsakomybės zonoje;

3.11. meteorologinės informacijos teikimą.

4. Kad būtų užtikrinta skrydžių sauga bei aviacijos saugumas ir teikiamos antžeminės paslaugos (Antžeminių paslaugų sąrašai pateikti Antžeminių paslaugų teikimo oro uostuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2002 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. 3-144, 1 ir 2 prieduose) pagal teisės aktus ir normatyvinius dokumentus, reglamentuojančius oro uosto veiklą, oro uoste turi būti:

4.1. aerodromas;

4.2. oro eismo paslaugų teikėjo padalinys;

4.3. oro uosto stotis;

4.4. aviacijos degalų tiekėjas;

- 4.5. krovinių sandėlis;
- 4.6. pastatai, statiniai, įrenginiai ir kiti objektai, skirti aerodromo ir orlaivių techninei priežiūrai;
- 4.7. administraciniai, buitiniai pastatai ir gamybinės patalpos;
- 4.8. specialus transportas ir mašinos;
- 4.9. tarnybos, turinčios privalomus dokumentus ir atitinkamos kvalifikacijos personalą.
- 5. Oro uoste turi būti vedami ir reguliariai atnaujinami teisės, organizaciniai bei metodiniai dokumentai ir oficialių civilinės aviacijos teisės bei normatyvinių dokumentų komplektas.
- 6. Oro uostuose, iš kurių (į kuriuos) vykdomi orlaivių skrydžiai tik Lietuvos Respublikos teritorijoje, nebūtinai turi būti vykdoma tokia veikla:
 - 6.1. orlaivių kilimo, artėjimo tūpti, tūpimo ir riedėjimo signalinių žiburių techninis aprūpinimas;
 - 6.2. skrydžių radiotechninis aprūpinimas ir antžeminis elektros ryšys;
 - 6.3. oro eismo paslaugų teikimas;
 - 6.4. aprūpinimas aviacijos degalais;
 - 6.5. antžeminės paslaugos orlaiviams ir jų techninė priežiūra;
 - 6.6. pasienio, muitinės, medicininio karantino ir higieninė kontrolė.

III. AERODROMAI

- 7. Civilinių aerodromų specialiuosius reikalavimus reglamentuoja Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro ir aplinkos ministro 2000-02-23 įsakymu Nr. 42/69 patvirtinti Lietuvos Respublikos civilinių aerodromų projektavimo, statybos ir naudojimo specialieji reikalavimai ir Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (ICAO) aerodromų ir jų kitų statinių projektavimo, statybos ir naudojimo specialiųjų reikalavimų normatyviniai dokumentai.
- 8. Oro susisiekimas gali būti vykdomas tik iš oro uosto aerodromo, turinčio Civilinės aviacijos administracijos išduotą tinkamumo naudoti pažymėjimą.
- 9. Naudojant aerodromą tarptautiniams orlaivių skrydžiams pagal ICAO Aerodromo sertifikavimo vadovo (Dok. 9774 AN/969) nuostatas turi būti parengtas ir Civilinės aviacijos administracijos patvirtintas Aerodromo vadovas.
- 10. Aerodromo vadove turi būti:
 - 10.1. visa reikiama informacija apie aerodromo vietą, priemones, tarnybas, įrenginius, eksploatacijos procedūras, organizacinę struktūrą ir vadovus, taip pat ir saugos užtikrinimo sistemą;
 - 10.2. nurodyta, kad aerodromu bet koku laiku, kai jis naudojamas orlaivių kilimui ir tūpimui, suteikta teisė naudotis lygiomis teisėmis visiems juridiniams ir fiziniams asmenims pagal Oro navigacijos informaciniame rinkinyje (AIP) teikiamą informaciją;
 - 10.3. numatyta orlaivių atskridimo ir išskridimo registravimo tvarka;
 - 10.4. numatytos būtinos saugaus funkcionavimo ir naudojimo procedūros:
 - 10.4.1. aprūpinimas vizualiomis navigacijos priemonėmis ir jų techninė priežiūra;
 - 10.4.2. avarinio gelbėjimo ir priešgaisrinės saugos;
 - 10.4.3. judėjimo lauko dangos paviršiaus techninės priežiūros ir remonto;
 - 10.4.4. teikiama informacija apie apribojimus aerodrome, nurodant juos oro navigacijos informacijos teikimo dokumentuose;
 - 10.4.5. transporto priemonių ir mašinų eismo valdymo manevravimo lauke ir perone;
 - 10.4.6. sniego valymo ir duomenų pranešimo apie jį judėjimo lauke;
 - 10.4.7. aprūpinimo orlaivių stovėjimo aikštelėmis;
 - 10.4.8. KTT dangos paviršiaus sukibimo koeficiento efektyvumo ir vandens sluoksnio gilumo nustatymo bei priemonės sukibimo koeficientui gerinti;
 - 10.4.9. priemonių kovos su paukščiais ir kita gyvūnija vykdymo;
 - 10.4.10. negalinių judėti aerodromo judėjimo lauke orlaivių pašalinimo veiksmų koordinavimo ir vykdymo;
 - 10.4.11. priemonių, mažinančių orlaivių triukšmo poveikį aplinkai iki minimumo;

10.4.12. kliūčių nustatymo ir šalinimo, kai tai praktiškai įmanoma;

10.4.13. duomenų apie aerodromą pateikimo.

11. Kad būtų vykdomos aerodromo saugaus funkcionavimo ir naudojimo procedūros, oro uoste turi būti aerodromo ir specialiųjų transporto priemonių bei mašinų tarnybos. Šių tarnybų sudėtis ir pavadinimai gali keistis priklausomai nuo oro uosto organizacinės struktūros.

12. Aerodromo priežiūrą ir parengimą skrydžiams atliekančių tarnybų statusas, valdymas ir veikla turi būti nustatomi:

12.1. įmonės įstatuose ir kituose juridinio asmens dokumentuose;

12.2. pagal patvirtintą organizacijos struktūrą;

12.3. tarnybų nuostatuose, kuriuose turi būti:

12.3.1. bendrosios nuostatos, nustatančios tarnybų statusą, paskirtį ir pavaldumą pagal įmonės įstatus ir organizacinę struktūrą;

12.3.2. tarnybų funkcijos, nustatant tarnybai darbų sąrašą pagal jos vykdomus uždavinius;

12.3.3. nurodyti teisės ir normatyviniai dokumentai, reglamentuojantys tarnybos veiklą;

12.3.4. nustatyta tarnybos struktūra, jos padaliniai, jų pavaldumas ir funkcinė paskirtis;

12.4. ir vykdomi pagal įmonės vadovo patvirtintą Aerodromo priežiūros ir remonto priemonių planą, kuriame būtų numatyta;

12.4.1. darbų apimtys planuojamu periodu;

12.4.2. darbų vykdymo terminai;

12.4.3. personalo poreikis vykdyti planuojamus darbus;

12.5. taip, kad kitų tarnybų specialiosios transporto priemonės ir mašinos būtų skirstomos pagal planą, sudaromą atsižvelgus į įmonės vadovo patvirtintą vykdomų darbų sąrašą.

13. Aerodromo tarnyboje turi būti:

13.1. įmonės vadovo patvirtintas metų pasirengimo rudens–žiemos ir pavasario–vasaros periodams, planas, kuriame turi būti nurodytas planuojamų priemonių sąrašas, jų įvykdymo terminai, atsakingi asmenys, įrašas apie priemonių įvykdymą;

13.2. vedama vykdomų darbų apskaitos ir kontrolės knyga;

13.3. nustatyta skrydžių lauko elementų, vidaus kelių ir automobilių saugojimo aikštelių prie oro uosto stoties valymo tvarka;

14. Aerodromo parengimą skrydžiams vykdančios tarnybos turi veikti pagal tarnybų, aprūpinančių skrydžius oro uoste, sąveikos technologiją, kurioje turi būti numatyta:

14.1. transporto priemonių ir mašinų įvažiavimo į skrydžių juostą, riedėjimo takus ir orlaivių stovėjimo aikšteles tvarka;

14.2. organizaciniai ir skrydžių saugos reikalavimai vykdyti darbus skrydžių lauke;

14.3. tvarkos reikalavimai atlikti darbus aerodrome, kai juos atlieka ne oro uosto tarnybos;

14.4. atsakingų asmenų, aprūpinančių skrydžius, pareigos iki darbų vykdymo pradžios, darbų atlikimo metu ir po darbų atlikimo skrydžių lauke;

14.5. reikalavimai matuojant dangos sukibimo koeficientą;

14.6. skrydžių lauko būklės apskaitos žurnalo pildymo tvarka;

14.7. abonentų šaukiniai;

14.8. radijo ryšio tarp aerodromo tarnybos ir abonentų frazeologija;

14.9. veiksmai atsakius radijo ryšiui;

15. Vairuotojų darbo organizavimo metodai turi būti pasirenkami priklausomai nuo konkrečių sąlygų, oro uosto darbų apimties.

16. Mašinų ir specialaus transporto darbai atliekant aerodromo priežiūrą turi būti organizuojami pagal Aerodromo priežiūros ir naudojimo vadovo reikalavimus ir darbų vykdymo technologijas.

17. Specialaus transporto ir mašinų eismas aerodrome, mašinų privažiavimas prie orlaivių turi būti vykdomas vadovaujantis Aerodromo eismo taisyklėmis.

18. Oro uoste turi būti:

18.1. sudaryta orlaivių, specialaus transporto ir mašinų išdėstymo bei eismo schema aerodrome;

18.2. organizuota mašinų ir specialaus transporto darbo aerodrome apskaita bei kontrolė.

IV. NAVIGACINĖS PRIEMONĖS IR ĮRENGINIAI

19. Oro uostų radiotechniniai ir elektros įrenginiai turi atitikti Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos (toliau – Konvencija) ir ICAO standartus ir rekomenduojamą praktiką bei Lietuvos Respublikos civilinių aerodromų projektavimo, statybos ir naudojimo specialiuosius reikalavimus, patvirtintus Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro ir aplinkos ministro 2000-02-23 įsakymu Nr. 42/69.

20. Radiotechninių ir elektros įrenginių naudojimas ir priežiūra turi būti atliekami vadovaujantis susisiekimo ministro arba Civilinės aviacijos administracijos nustatyta tvarka.

V. ORO EISMO PASLAUGŲ TEIKIMAS

21. Tarptautinių oro uostų aerodromo skrydžių valdymo bokštas (toliau – SV bokštas) turi teikti informaciją ir duoti savo valdomųjų orlaivių skrydžių leidimus, nurodymus bei sąlygas, užtikrindamas saugų, tinkamą ir greitą aerodromo arba jo prieigų eismo srautą taip, kad būtų išvengta susidūrimų tarp:

- 21.1. orlaivių, skrendančių aerodromo eismo ratu;
- 21.2. orlaivių, skrendančių aerodromo skrydžių valdymo zonoje;
- 21.3. tupiančių ir kylančių orlaivių;
- 21.4. KTT ir RT bei perone riedančių orlaivių ir transporto priemonių;
- 21.5. aerodromo skrydžių valdymo zonoje esančių orlaivių ir kliūčių.

22. SV bokštas turi perduoti Aeronautikos gelbėjimo koordinaciniam centrui ir oro uosto Avarinei gelbėjimo tarnybai informaciją apie orlaivius, kuriems reikalinga šių tarnybų paslauga.

23. SV bokšto pastato konstrukcija turi būti tokia, kad skrydžių vadovas galėtų vizualiai stebėti eismą aerodromo manevravimo lauke ir oro erdvėje aplink jį.

24. SV bokštas turi būti kuo arčiau aerodromo manevravimo lauko centro su sąlyga, kad neviršys kliūčių ribojimo plokštumos.

25. SV bokšto skrydžių vadovų darbo salės plotas turi būti ne mažesnis kaip 21 m², jeigu jame vienu metu yra ne daugiau kaip 6 žmonės.

26. SV bokšte turi būti:

26.1. įrengtas liftas, jeigu darbo salės grindys yra aukščiau kaip 15 m virš žemės paviršiaus;

26.2. įrengta oro kondicionavimo sistema.

27. SV bokštas turi būti aprūpintas įrenginiais, kad pašaliniai asmenys negalėtų patekti į darbo salę.

28. Elektros tiekimas į SV bokštą turi atitikti Civilinės aviacijos elektros įrenginių naudojimo ir priežiūros taisyklių reikalavimus.

29. SV bokšte turi būti tokie dokumentai:

29.1. SV bokšto ir jo personalo nuostatai;

29.2. aerodromo skrydžių valdymo zonos oro eismo paslaugų teikimo taisyklės, schemas;

29.3. oro eismo paslaugų teikimo žurnalas, kuris po pabaigos saugomas ne mažiau kaip 90 dienų;

29.4. kiti dokumentai, reglamentuojantys oro eismo paslaugų teikimą.

30. SV bokšto skrydžių vadovas privalo turėti galiojančią skrydžių vadovo licenciją ir aerodromo skrydžių vadovo kvalifikaciją bei trečios klasės sveikatos pažymėjimą.

31. Skrydžių vadovams pailsėti pertraukos metu, kai jie dirba visą parą veikiančiuose aerodromuose, SV bokšte turi būti įrengtas poilsio kambarys su šaldytuvu, virtuvės reikmenimis bei maisto šildymo įrenginiu, kurio plotas skaičiuojamas – 2,5 m² vienam žmogui, bet ne mažesnis kaip 10 m².

32. Visi radijo ryšio pokalbiai tarp SV bokšto skrydžių vadovų ir orlaivių įgulų bei aerodromo tarnybų personalo, taip pat telefoniniai pokalbiai turi būti įrašomi automatinio įrašymo įrenginiu. Įrašai turi būti saugomi ne mažiau kaip 30 dienų.

33. SV bokšto įrenginių sąrašas nurodytas 1 priede.

VI. ORO NAVIGACIJOS INFORMACIJOS TEIKIMAS

34. Oro navigacijos informacija turi būti renkama, kaupiama bei skelbiama pagal Civilinės aviacijos administracijos patvirtintas Oro navigacijos informacijos skelbimo taisykles.

35. Oro navigacijos informacija turi apimti informaciją apie aerodromą, navigacijos priemones, įrenginius, įrangą, jų veikimą ir su tuo susijusias procedūras.

36. Meteorologinė informacija aviacijos reikmėms turi būti teikiama pagal Civilinės aviacijos administracijos patvirtintas Meteorologinės informacijos teikimo civilinės aviacijos reikmėms taisykles.

VII. ANTŽEMINĖS TRANSPORTO PRIEMONĖS IR MAŠINOS, VIDAUS EISMAS IR STOVĖJIMO AIKŠTELĖS

37. Kiekviename tarptautiniame oro uoste turi būti:

37.1. teikiamos antžeminės paslaugos Tarptautinės oro transporto asociacijos (IATA) Oro uostų antžeminių paslaugų vadove nustatyta tvarka;

37.2. antžeminės transporto priemonės ir mašinos, kurios naudojamos aerodromo judėjimo lauko priežiūrai atlikti, taip pat transporto priemonės, mašinos ir įrenginiai skirti keleivių, bagažo, krovinių, pašto, aviacijos technikos techninei priežiūrai atlikti. Technikos, kurią naudojant oro uosto veikloje būtinas atitinkamo tipo pažymėjimas (išskyrus anksčiau įsigytąją), sąrašas nurodytas 2 priede.

38. Tarptautiniuose oro uostuose turi būti antžeminio judėjimo valdymo ir kontrolės sistema, kurioje numatyta, kad:

38.1. oro uostų aerodromuose transporto priemonės ir mašinos gali važiuoti tik su oro uosto išduotais leidimais;

38.2. ekstremaliais atvejais ar avarinėmis situacijomis, aerodromuose transporto priemonės ir mašinos nustatyta tvarka gali važiuoti be leidimų, jei jos dalyvauja likviduojant šias situacijas;

38.3. transporto priemonės aerodromuose turi važiuoti pažymėtais maršrutais ir nustatytu greičiu;

38.4. orlaivių priežiūros zonose manevruojantį transportą turi reguliuoti atsakingi už tai asmenys;

38.5. transporto priemonių eismą manevravimo lauke reguliuoja ir kontroliuoja skrydžių vadovas;

38.6. kiekvienas transporto priemonės vairuotojas prieš savarankišką darbą aerodrome, turi būti pasirengęs dirbti su tam tikra transporto priemone, išmanyti naudojimo ypatumus, saugaus darbo reikalavimus, suvokti techninių tarnybų struktūrą;

38.7. oro uoste transporto priemonių eismas turi būti vykdomas vadovaujantis Kelių eismo taisyklėmis ir oro uostų patvirtintomis aerodromo eismo taisyklėmis.

38.8. transporto priemonių vairuotojai turi griežtai laikytis transporto priemonių stovėjimo tvarkos stovėjimo aikštelėse;

38.9. orlaivių stovėjimo aikštelėse transporto priemonės prie atitinkamų tipų orlaivių turi privažiuoti (nuvažiuoti) pagal oro uostuose sudarytas Transporto priemonių privažiavimo (nuvažiavimo) ir manevravimo prie prižiūrimų orlaivių schemas.

VIII. ORO UOSTO KELEIVIŲ STOTIS

39. Oro uosto keleivių stotyje turi būti:

39.1. vietos, kur keleiviai gali įlipti į savo ar visuomeninį transportą;

39.2. patalpos, kur orlaivių naudotojai gali organizuoti keleivių aptarnavimą;

39.3. vietos, kur valstybinės institucijos atlieka muitinės, valstybės sienos apsaugos, visuomenės sveikatos priežiūros, maisto ir veterinarijos, augalų apsaugos ir kt. kontrolę (tarptautiniuose oro uostuose), ir jų administracinės patalpos;

39.4. reikalingos priemonės ir tarnybos organizuoti keleivių (ir neįgaliųjų) poilsį, įvairias paslaugas, suteikti pagalbą;

39.5. užtikrintas keleivių komfortas, patogumai ir greitas keleivių bei jų bagažo judėjimas tarp antžeminių ir oro transporto priemonių;

39.6. numatyti keleivių ir jų bagažo trumpi, tiesūs bei patogūs maršrutai;

39.7. galimybė išskrendantiems keleiviams atiduoti registruotą bagažą kaip galima anksčiau;

39.8. išvengta, kad keleiviai eitų pakartotinai tos pačios rūšies kontrolę;

39.9. paskutinis kontrolės punktas – aviacijos saugumo kontrolė;

39.10. tarp aviacijos saugumo kontrolės punkto ir orlaivio – sterili zona;

39.11. sudarytos sąlygos aptarnauti atvykstančius, išvykstančius, tranzitinius, transferinius keleivius, jeigu oro uostas teikia paslaugas tokiems keleiviams;

39.12. komercinė aviacija atskirta nuo bendrosios aviacijos orlaivių ir keleivių;

39.13. pakankamas keleivių pralaidumas stotyje ir greitas jų aptarnavimas;

39.14. įrengta patogi naudoti skrydžių informacinė sistema;

39.15. keleivių bagažo registravimas, tikrinimas, saugus gabenimas ir pakrovimas į orlaivį;

39.16. patalpos, skirtos tikrinti asmenis, kurie savo veiksmais pažeidžia oro transporto galiojančias taisykles;

39.17. keleivių laukimo vietos;

39.18. patogumai keleiviams;

39.19. policija, aviacijos saugumo tarnyba;

39.20. labai svarbių asmenų (LSA) aptarnavimo vietos.

IX. ORLAIVIŲ DEGALŲ TIEKIMAS IR KOKYBĖS KONTROLĖ

40. Oro uoste orlaiviai turi būti aprūpinami aviacijos degalais (toliau – degalai) ir skysčiais prieš vandens kristalizaciją degaluose (toliau – PVK).

41. Kad būtų užtikrintas tiekiamų degalų reikiamas kiekis ir kokybė, oro uoste turi būti sertifikuotas degalų tiekėjas, kuris:

41.1. priima degalus į sandėlį;

41.2. saugo degalus;

41.3. kontroliuoja degalų kokybę;

41.4. parengia ir išduoda pilti degalus;

41.5. pila degalus į orlaivius.

42. Degalų tiekėjas turi:

42.1. turėti talpyklas, perpumpavimo priemones, nupylimo, įpylimo ir išdavimo įrangą, pylimo priemones ir kitus technologinius objektus, kurie užtikrintų degalų gavimą, saugojimą, perpumpavimą, valymą, kokybės kontrolę, parengimą ir išdavimą pilti, pylimą ir nupylimą iš orlaivio sistemų, taip pat būtiną pastatų, statinių, patalpų ir inžinerinių sistemų kompleksą;

42.2. turėti tokį kiekį talpyklų, kad būtų patenkinamos kasdieninės oro uosto reikmės ir sudaryta degalų atsarga;

42.3. užtikrinti, kad visi nauji ir modernizuojami technologiniai objektai būtų pripažinti tinkamais naudoti, atitiktų Lietuvos Respublikoje galiojančius standartus, statybos normas ir taisykles bei kitus norminius aktus;

42.4. užtikrinti, kad technologiniai įrenginiai ir techninės priemonės, reikalingos priimti, saugoti degalus, kontroliuoti jų kokybę, taip pat degalus išduoti ir pilti į orlaivius, būtų visada techniškai tvarkingos ir parengtos darbui;

42.5. atlikti technologinių įrenginių ir techninių priemonių periodines patikras ir priežiūrą, kuri numatyta techninės priežiūros reglamentuose, standartuose ir kituose norminiuose dokumentuose;

42.6. fiksuoti techninės priežiūros rezultatus atitinkamuose žurnaluose.

43. Turi būti vykdomi tokie degalų priėmimo, saugojimo, parengimo ir išdavimo pilti bei pylimo į orlaivius reikalavimai:

43.1. išduodant degalus pilti į orlaivius, turi būti degalų kokybės pasas;

43.2. kokybės pasas įforminamas, jei yra priėmimo ir sandėliavimo kontrolės teigiami rezultatai;

43.3. kokybės pasas turi būti atnaujinamas pasibaigus degalų laikymo garantiniam laikotarpiui ar radus nesandarių vietų;

43.4. kokybės pasas turi būti saugomas oro uosto degalų tarnyboje;

43.5. prieš priimdamas degalus tiekėjas turi atlikti priemonių kompleksą, kad būtų įvertinta technologinių įrenginių ir techninių priemonių, kurios naudojamos priimti, įvertinti likusių degalų kokybę ir švarą vamzdynuose bei talpyklose, skirtose priimti degalus, būklė;

43.6. visi degalų tvarkymo įrenginiai turi būti visiškai atskirti pagal rūšį. Skirtingų rūšių degalai turi būti sandėliuojami atskirose vietose;

43.7. gavus degalus iš gamyklos, patikrinama, kaip išsaugota pakuotė, ženklai ir atvežtų degalų dokumentai;

43.8. jei yra patikrų ir analizių teigiami rezultatai, degalai priimami į sandėlio talpyklas. Jei rezultatai neigiami, degalai nepriimami;

43.9. oro uoste gauti degalai turi būti saugomi priėmimo arba išdavimo talpyklose;

43.10. saugant degalus turi būti užtikrinta, kad jie nebūtų užteršti ar sumaišyti su kitų rūšių degalais;

43.11. kai sandėlio degalų kontrolės rezultatai patenkinami, degalai toliau saugomi arba išduodami pilti. Jei rezultatai neigiami, degalai neišduodami;

43.12. rengiant degalus išduoti turi būti atliekamos šios procedūros:

43.12.1. degalų nusistovėjimas;

43.12.2. valymas nuo mechaninių priemaišų ir vandens;

43.12.3. aerodromo kokybės kontrolė;

43.13. supylus degalus į talpyklas, jie turi nusistovėti pagal nustatytą tos degalų rūšies laiką;

43.14. degalai pilami į orlaivius iš degalų pylimo automobilio arba centralizuotos degalų pylimo sistemos. Draudžiama pilti degalus, kurie neturi degalų kokybės paso, išduoto teikėjo degalų laboratorijoje.

44. Kad būtų užtikrinta degalų kokybė, turi būti atliekama:

44.1. gavimo kontrolė, kuri atliekama kiekvieną kartą atvežus į sandėlį degalų siuntą, kad būtų nustatyta:

44.1.1. transporto priemonėse vežamo degalų kiekio atitiktis transportavimo dokumentus;

44.1.2. atvežtų degalų švara;

44.2. priėmimo kontrolė turi būti atliekama pripildžius talpyklą arba papildžius talpyklą kitos siuntos degalais, kad būtų nustatyta:

44.2.1. degalų rūšis talpykloje;

44.2.2. ar talpykloje šie degalai nebuvo sumaišyti su kitų, neleistinių rūšių degalais arba chemikalais;

44.3. sandėliavimo kontrolė turi būti atliekama periodiškai, kad degalų talpykloje būtų nustatyta:

44.3.1. degalų kokybės rodiklių pasikeitimai;

44.3.2. tolesnio degalų saugojimo arba naudojimo galimybės;

44.4. aerodromo kontrolė turi būti atliekama, kad būtų patvirtintas degalų, esančių degalų pylimo automobilyje ir talpykloje, iš kurios jis pripiltas, tinkamumas pilti į orlaivius.

45. Tiekėjas turi turėti reikalingą kiekį kvalifikuotų ir atestuotų specialistų, kuriems leidžiama dirbti atitinkamą darbą.

46. Atestuoto personalo žinios tiekėjo nustatyta tvarka turi būti periodiškai tikrinamos, rengiami mokymai.

47. Turi būti atestuoti šie tiekėjo darbuotojai:

47.1. asmuo, atsakingas už degalų priėmimo, saugojimo, parengimo pilti į orlaivius organizavimą;

47.2. asmuo, atsakingas už pylimo darbų organizavimą;

47.3. asmuo, atsakingas už degalų filtravimo, skysčio PVK dozavimo ir degalų išdavimo į degalų pylimo automobilius, technologinių įrenginių naudojimą ir priežiūrą.

48. Degalų pylimo į orlaivius tvarka turi būti nustatyta oro uosto aviacijos degalų priėmimo, saugojimo, išdavimo ir kokybės kontrolės taisyklėse.

X. AVARINIAI GELBĖJIMO DARBAI IR PRIEŠGAISRINĖS GELBĖJIMO PRIEMONĖS

49. Avarinių gelbėjimo darbų planavimas, organizavimas, valdymas ir aprūpinimas gelbėjimo ir priešgaisrinės apsaugos priemonėmis turi atitikti Konvencijos ir ICAO standartus ir rekomenduojamąją praktiką bei Lietuvos Respublikos civilinių aerodromų projektavimo, statybos ir naudojimo specialiuosius reikalavimus ir Lietuvos Respublikos teisės aktus.

50. Kad būtų užtikrinta tarnybų sąveika ir operatyvus paieškos ir gelbėjimo darbų vykdymas, oro uoste turi būti:

50.1. tai reglamentuojantys teisės aktai ir kiti dokumentai (3 priedas);

50.2. kvalifikuotas atitinkamo lygio personalas;

50.3. paieškos, gelbėjimo ir gaisro gesinimo priemonės, užtikrinančios operatyvų avarinių gelbėjimo darbų vykdymą bei reikalaujamą priešgaisrinę apsaugos lygį.

XI. AVIACIJOS SAUGUMAS

51. Oro uoste turi būti:

51.1. nustatytos kontroliuojamosios teritorijos ir riboto patekimo vietų ribos;

51.2. užtikrinta, kad pašaliniai asmenys negalėtų patekti iš nekontroliuojamosios į kontroliuojamąją teritoriją;

51.3. užtikrinta griežta patekimo kontrolė;

51.4. nepatikrinti keleiviai fiziškai atskirti nuo patikrintų, kad prie jų negalėtų patekti pašaliniai asmenys;

51.5. sudarytos sąlygos, kad į svarbių asmenų sales nepatektų pašaliniai asmenys iš nekontroliuojamosios ir kontroliuojamosios teritorijos;

51.6. labai svarbių asmenų salės keleiviai (ir jų bagažas), prieš patekdami į LSA salę, tikrinami;

51.7. sudarytos sąlygos, kad asmenys, esantys apžvalgos aikštelėse, nesusisiektų su patikrintais keleiviais;

51.8. įrengtas avarinis operatyvinis centras ir oro uosto aviacijos saugumo operatyvinio štabo centras;

51.9. įrengta daiktų saugykla;

51.10. įrengtos vietos ir techninės priemonės tikrinti keleivius ir jų bagažą;

51.11. įrengta ir gerai apsaugota paklydusio bagažo saugojimo vieta;

51.12. atskirti atvykstančių ir išvykstančių jau patikrintų keleivių srautai;

51.13. įrengta krovinių tikrinimo ir saugojimo vieta;

51.14. gamybiniai plotai atskirti aptvarais nuo viešai lankomų vietų (įrengtas apšvietimas, užraktai, signalizacijos sistemos, patalpos saugumo tarnybai);

51.15. aplink kontroliuojamą teritoriją ir aptvėrimo viduje įrengti keliai patruliuoti;

51.16. kaip galima, mažesnis skaičius kontrolinių punktų su ryšio ir signalizacijos sistemomis asmenims ir transporto priemonėms patekti į kontroliuojamą teritoriją;

51.17. įrengta orlaivio stovėjimo aikštelė, kuri bus naudojama įtarus, kad orlaivyje yra sprogmuo, ar orlaivis užgrobtas;

51.18. nustatyta orlaivio stovėjimo aikštelės vieta, kur bus galima tikrinti krovinį, bagažą, maisto atsargas, iškrautus iš orlaivio, užkirstas kelias pašaliniams asmenims fiziškai patekti į šią aikštelę;

51.19. įrengta vieta bendrosios aviacijos orlaiviams, atskirta nuo komercinės aviacijos orlaivių stovėjimo aikštelių, kad bendroji aviacija nebūtų panaudota siekiant išvengti saugumo procedūrų oro uoste;

51.20. riedėjimo takai, vedantys į bendrosios aviacijos aikštelę, įrengti nuošaliai nuo komercinės aviacijos perono ir paženklinėti atitinkamais ženklais;

51.21. įrengta vieta (patalpos) saugoti įtartinus daiktus ar sprogmenis, aptiktus oro uoste arba orlaivyje;

51.22. oro uosto aviacijos saugumo programa;

51.23. oro uosto aviacijos saugumo mokymo programa;

51.24. oro uosto aviacijos saugumo kokybės kontrolės programa;

51.25. tinkamai parengtas personalas užtikrinti aviacijos saugumą.

XII. ORO UOSTŲ SANITARINĖ APSAUGOS ZONA

52. Lietuvos Respublikos tarptautiniuose oro uostuose ir jų sanitarinėse apsaugos zonose turi būti atliekama orlaivių keliamo triukšmo kontrolė. Tuo tikslu:

52.1. turi būti nustatytos oro uostų sanitarinės apsaugos zonos:

52.1.1. veikiančio oro uosto – vadovaujantis oro uosto faktinės įtakos aplinkai tyrimų duomenimis;

52.1.2. naujo arba rekonstruojamo – atliekant skaičiavimus pagal oro uostų technogeninės įtakos gyvenamajai aplinkai higieninio įvertinimo metodinius nurodymus.

53. Kad būtų mažinamas kenksmingas orlaivių triukšmo poveikis aplinkai, oro uostų sanitarinėje apsaugos zonoje turi būti planuojamos ir vykdomos tokios priemonės:

53.1. organizacinės ir administracinės:

53.1.1. skraidoma tik orlaiviais, kurie atitinka aplinkos ministro ir susisiekimo ministro nustatytus reikalavimus;

53.1.2. nustatytas ir imamas mokestis už leistino triukšmo lygio viršijimą;

53.1.3. statomų pastatų patalpos turi būti apsaugotos nuo triukšmo, naudojant specialias langų ir sienų konstrukcijas su garsą izoliuojančiomis medžiagomis;

53.2. orlaivių skrydžių:

53.2.1. tikslių skrydžių maršrutų su minimalia triukšmo apkrova taikymas;

53.2.2. minimalios triukšmo apkrovos naudojimas riedant kilimo ir tūpimo takais;

53.2.3. aviacinių variklių bandymo procedūrų ribojimas;

53.2.4. orlaivių, kurie neatitinka aplinkos ministro ir susisiekimo ministro reikalavimų, naudojimo ribojimas;

53.2.5. orlaivių skrydžių ribojimas naktį;

53.2.6. variklių traukos reverso naudojimo apribojimas;

53.2.7. orlaiviams kylant ir tupiant, taip pat atskiruose skrydžio maršrutuose aerodromo sanitarinėje apsaugos zonoje triukšmo mažinimo nurodymų laikymasis;

53.3. akustine:

53.3.1. akustinių ekranų ir želdynų juostų įrengimas;

53.3.2. oro uosto stacionarių triukšmo slopintuvų naudojimas;

53.3.3. garsą sugeriančios apdailos įrengimas objektuose;

53.4. architektūros ir planavimo:

53.4.1. teritorinių užstatymo detaliųjų planų rengimas, atsižvelgiant į galimybę panaudoti oro uostų sanitarines apsaugos zonas;

53.4.2. racionalių triukšmo mažinimo priemonių planavimas ir įgyvendinimas;

53.4.3. pastatų ir patalpų garso izoliacijos reikalavimų vykdymas.

SV BOKŠTO ĮRENGINIŲ SĄRAŠAS

Nr.	Įrenginio pavadinimas
1.	Skrydžių vadovo pultas su radijo ir garsiakalbio ryšių atrinktuvo skydu
2.	Mikrofonas
3.	Garsiakalbiai
4.	Telefonas su atrinktuvo skydu
5.	Laidinės ryšių priemonės (garsiakalbinis ryšys)
6.	Radijo, laidinio ryšio ir telefoninių pokalbių įrašymo įranga
7.	Elektros maitinimo šaltinis
8.	Rezervinis elektros maitinimo šaltinis
9.	Signalinis prožektorius
10.	Vėjo greičio ir krypties indikatorius
11.	Barometrinis aukščiamatis
12.	Laikrodis
13.	Radionavigacinių įrenginių kontrolinis skydas
14.	Apšvietimas (tarp jų ir avarinis)
15.	Gaisrinė signalizacija ir gesintuvai
16.	Stalas
17.	Kėdės
18.	Oro kondicionavimo sistema / apšildymas
19.	Žiūronai
20.	RVR matomumo indikatorius

**TECHNIKOS, KURIA NAUDOJANT ORO UOSTO VEIKLOJE BŪTINAS
ATITINKAMO TIPO PAŽYMĖJIMAS (IŠSKYRUS ANKSČIAU ĮSIGYTAJĄ), SĄRAŠAS**

1. Keleivių, bagažo, krovinių ir pašto aprūpinimas:
 - 1.1. keleivių ir aviacijos personalo vizualios informavimo, skelbimo priemonės ir sistemos;
 - 1.2. aviacijos saugumo atlikimo ir priešskrydinės apžiūros oro uosto keleivių stotyse, krovinių sandėliuose, oro uostų peronuose ir orlaiviuose priemonės ir sistemos;
 - 1.3. oro uosto padalinių gamybinės veiklos koordinavimo ir valdymo priemonės ir sistemos teikiant išskrendančių arba atskrendančių orlaivių paslaugas;
 - 1.4. svorio matavimo technika sverti bagažą, keleivių daiktus, paštą ir krovinius oro uosto (oro uosto stoties) patalpose bei krovinių teritorijoje;
 - 1.5. keleivių (įskaitant invalidus) aptarnavimo ir bagažo bei keleivių daiktus apdorojimo priemonės ir transporto sistemos oro uosto keleivių stotyse;
 - 1.6. oro uostų keleivių stočių stiklų, patalpų, salių valymo mechanizmai;
 - 1.7. keleivių įlaipinimo (išlaipinimo), bagažo pakrovimo (iškrovimo), pašto ir krovinių (tarp jų ir pavojingų) pristatymo į orlaivį ir iš jo, taip pat pašto ir krovinių apdorojimo krovinių teritorijoje mechanizmai ir mašinos.
2. Aviacijos technikos techninė priežiūra:
 - 2.1. oro ir deguonies pylimo įrenginiai;
 - 2.2. vandens pylimo įrenginiai;
 - 2.3. dažnio keitikliai ir lygintuvai;
 - 2.4. elektros stotys;
 - 2.5. elektros kolonėlės;
 - 2.6. elektros šaltinių ir hidrosistemų patikros įranga;
 - 2.7. kondicionieriai ir šildytuvai;
 - 2.8. vilkikai;
 - 2.9. kilnojamosios kopėčios ir platformos;
 - 2.10. kilnojamosios dirbtuvės ir laboratorijos;
 - 2.11. stendai;
 - 2.12. orlaivių apledėjimo šalinimo ir plovimo, valymo įrenginiai bei mašinos;
 - 2.13. antiledodaros technika.
3. Aerodromo aprūpinimas:
 - 3.1. sniego ir kitos valymo mašinos;
 - 3.2. paukščių baidymo įranga;
 - 3.3. šiluminės ir vėjo mašinos;
 - 3.4. stabdymo vežimėliai;
 - 3.5. kelių mašinos;
 - 3.6. siūlių ir įtrūkių pripylimo mašinos;
 - 3.7. energijos aprūpinimo specialūs įrenginiai;
 - 3.8. šepėčių įrenginiai.
4. Orlaivių aprūpinimas aviacijos degalais ir jų kokybės kontrolė:
 - 4.1. degalų pylimo į orlaivius priemonės ir sistemos;
 - 4.2. degalų filtravimo ir iš jų vandens šalinimo priemonės;
 - 4.3. degalų ir skysčio PVK apskaitos priemonės;
 - 4.4. degalų kokybės kontrolės priemonės.
5. Radiotechninis aprūpinimas:
 - 5.1. radionavigacijos, radiolokacijos ir elektros ryšio priemonės.
6. Paieškos ir gelbėjimo aprūpinimas:
 - 6.1. paieškos įrenginiai;
 - 6.2. avarinės gelbėjimo priemonės;

- 6.3. gaisrinės–techninės priemonės;
 - 6.4. mokymo techninės priemonės, avarinių gelbėjimo darbų treniruokliai.
 - 7. Meteorologinis aprūpinimas:
 - 7.1. meteorologiniai įrenginiai.
-

ORO UOSTO AVARINIO GELBĖJIMO IR PRIEŠGAISRINĖS SAUGOS TARNYBŲ PRIVALOMŲJŲ DOKUMENTŲ SĄRAŠAS

Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos

1. Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos:
 - 1.1. 12 priedas. Paieška ir gelbėjimas;
 - 1.2. 14 priedas. Aerodromai.
2. Oro uostų tarnybų vadovas (Dok. 9137-AN/898):
 - 2.1. 1 dalis. Gelbėjimas ir gaisrų gesinimas;
 - 2.2. 5 dalis. Negalinčių judėti orlaivių pašalinimas;
 - 2.3. 7 dalis. Avarinių gelbėjimo priemonių planavimas, įvykus orlaivio avarijai oro uoste.

Lietuvos Respublikos

3. Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymas (2000-10-17 Nr. VIII-2066).
4. Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymas (1998-12-15 Nr. VIII-971).
5. Lietuvos Respublikos priešgaisrinės saugos įstatymas (2002-12-05 Nr. IX-1225).
6. Paieškos ir gelbėjimo darbų Lietuvos Respublikos atsakomybės zonoje planas.
7. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-05-14 nutarimas Nr. 591 dėl Civilinės aviacijos saugos mokymo tvarkos patvirtinimo.
8. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2000-02-01 nutarimas Nr. 111 dėl Civilinės saugos treniruočių ir pratybų rengimo tvarkos patvirtinimo.
9. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-04-13 nutarimas Nr. 417 dėl paieškos ir gelbėjimo darbų vykdymo orlaiviais.
10. Bendrosios priešgaisrinės saugos taisyklės.
11. Civilinės aviacijos priešgaisrinės saugos taisyklės.
12. Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 1999-04-30 įsakymas Nr. 175 „Dėl tarptautinių oro uostų avarinio gelbėjimo zonų nustatymo ir avarinio gelbėjimo planų patikslinimo“.

Oro uosto dokumentai

13. Avarinių gelbėjimo darbų planas.
 14. Paieškos bei avarinių ir gelbėjimo darbų organizavimo bei vykdymo aerodromo teritorijoje ir teritorijoje prie aerodromo instrukcija.
 15. Ekstremalių situacijų parengties planas (Avarijų likvidavimo planas).
 16. Operatyvaus gaisro gesinimo planas.
 17. Negalinčių judėti orlaivių šalinimo planas.
 18. Avarinio gelbėjimo tarnybos ir jos pareigūnų pareiginiai nuostatai.
 19. Priešgaisrinės tarnybos nuostatai ir tarnybos pareigūnų pareiginiai nuostatai.
 20. Bendroji priešgaisrinės saugos instrukcija.
 21. Struktūrinių padalinių priešgaisrinės saugos instrukcijos.
 22. Gaisro gesinimo kuro tarnybos teritorijoje planas.
 23. Veismų, kilus gaisrui keleivių terminale, planas.
 24. Operatyvinės gaisro gesinimo kortelės.
 25. Priešgaisrinio mokymo planai, mokymo ir pratybų apskaitos žurnalai.
 26. Darbuotojų veiksmų kilus gaisrui planas.
 27. Orlaivių kilimo ir tūpimo stebėjimo instrukcija.
-

Pakeitimai:

1.

Civilinės aviacijos administracija, Įsakymas

Nr. [4R-130](#), 2014-09-30, paskelbta TAR 2014-10-01, i. k. 2014-13355

Dėl Civilinės aviacijos administracijos direktoriaus 2004 m. spalio 26 d. įsakymu Nr. 4R-193 patvirtintų „Oro uostų reikalavimų“ pakeitimo